

आदिवासी आणि आश्रम शाळा : काल, आज आणि उद्या

मी प्रा. डॉ. दिलीप बंजारा मी माझे शिक्षण आश्रम शाळेतून पूर्ण केले. माझे ही शिक्षण माझे काय माझ्या पूर्ण खानदानातील व्यक्तींचे शिक्षण आश्रम शाळेत झालेला आहे. आश्रम शाळेत शिक्षण घेऊन माझ्या घरातील व्यक्ती मोठ मोठ्या पदावर विराजमान झाले. मी या शाळेमध्ये शिकल्यामुळे शाळेबद्दल काहीतरी लिहावसं वाटलं म्हणून मी हा लेख लिहिण्याचा धाडस करत आहे. "आश्रम शाळा काल आज आणि उद्या" हा शीर्षक यासाठी मी मुद्दाम दिलेला आहे की, आज आश्रम शाळेची सद्यस्थिती काय आहे? आणि पूर्वी काय होती याचा मी थोडक्यात आढावा घेतला आहे. या लेखाचे वाचन केल्यानंतर हा लेख आपणास आवडेल अशी मी अपेक्षा व्यक्त करतो.

आश्रम शाळा या भारतीय शिक्षण व्यवस्थेतील एक महत्त्वाचा घटक आहेत. विशेषतः आदिवासी, भटक्या व विमुक्त जमातीतील मुलांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी या शाळांची निर्मिती करण्यात आली. शिक्षणासोबतच निवास, अन्न व इतर मूलभूत सुविधा देणाऱ्या या शाळा समाजातील दुर्बल घटकांच्या उन्नतीसाठी मोठे साधन ठरल्या आहेत. "आश्रम शाळा : काल, आज आणि उद्या" या विषयाचा विचार केल्यास त्यांचा प्रवास आणि बदल स्पष्टपणे दिसून येतो.

प्राचीन काळात शिक्षणाची गुरुकुल पद्धती अस्तित्वात होती. या पद्धतीत विद्यार्थी गुरुंच्या आश्रमात राहून शिक्षण घेत असत. त्यातूनच "आश्रम" ही संकल्पना उदयास आली. मात्र, स्वातंत्र्यपूर्व काळात आदिवासी व दुर्बल घटकांना शिक्षणाची संधी फारच कमी प्रमाणात उपलब्ध होती. समाजातील विषमता, गरिबी आणि दुर्गम भागामुळे अनेक मुलांना शिक्षणापासून वंचित राहावे लागत होते. या परिस्थितीत बदल घडवून आणण्यासाठी स्वातंत्र्यानंतर सरकारने विशेष प्रयत्न सुरु केले. भारतीय संविधानाने सर्वांना शिक्षणाचा अधिकार दिल्यानंतर आदिवासी भागात आश्रम शाळांची स्थापना करण्यात आली. या शाळांचा मुख्य उद्देश

म्हणजे दुर्गम भागातील मुलांना मोफत व सुलभ शिक्षण उपलब्ध करून देणे हा होता. त्यामुळे आश्रम शाळा या सामाजिक न्यायाचे प्रभावी साधन ठरल्या. सध्याच्या काळात आश्रम शाळांचे जाळे मोठ्या प्रमाणात विस्तारले आहे. महाराष्ट्रासह अनेक राज्यांमध्ये शेकडो आश्रम शाळा कार्यरत आहेत. या शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण, निवास, भोजन, गणवेश, पुस्तके आणि आरोग्य सुविधा पुरवल्या जातात. काही ठिकाणी इंग्रजी माध्यम आणि आधुनिक शिक्षण पद्धतीचाही अवलंब करण्यात येत आहे. क्रीडा, सांस्कृतिक कार्यक्रम आणि विविध स्पर्धांमुळे विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास साधण्याचा प्रयत्न केला जातो. त्यामुळे अनेक आदिवासी विद्यार्थी उच्च शिक्षण घेऊन विविध क्षेत्रात यशस्वी होत आहेत. तथापि, आश्रम शाळांपुढे काही गंभीर समस्या देखील आहेत. अनेक ठिकाणी शिक्षकांची कमतरता आहे, तर काही शाळांमध्ये पायाभूत सुविधांचा अभाव जाणवतो. विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य, सुरक्षा आणि पोषणासंबंधी काही वेळा समस्या निर्माण होतात. व्यवस्थापनातील त्रुटी आणि देखरेखीचा अभाव यामुळे शिक्षणाच्या गुणवत्तेवर परिणाम होतो. त्यामुळे केवळ संख्या वाढवण्यापेक्षा गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देण्यावर अधिक भर देणे आवश्यक आहे. भविष्यात आश्रम शाळा अधिक सक्षम आणि आधुनिक बनण्याची गरज आहे. डिजिटल शिक्षण, स्मार्ट क्लासरूम, संगणक व तंत्रज्ञानाचा

वापर यामुळे विद्यार्थ्यांना आधुनिक ज्ञान मिळू शकते. कौशल्य विकास, व्यावसायिक शिक्षण आणि करिअर मार्गदर्शन यावर भर दिल्यास विद्यार्थ्यांचे भवितव्य अधिक उज्ज्वल होईल. तसेच प्रशिक्षित व समर्पित शिक्षक, सुरक्षित व स्वच्छ वसतिगृह, चांगली आरोग्य सेवा आणि योग्य

अभाव ही गंभीर समस्या आहे, ज्यामुळे शिक्षणाच्या गुणवत्तेवर परिणाम होतो. तिसरे म्हणजे, विद्यार्थ्यांच्या पोषण व आरोग्याशी संबंधित समस्या अनेकदा समोर येतात. योग्य आहार व वैद्यकीय सुविधा नसल्याने विद्यार्थ्यांच्या शारीरिक व मानसिक विकासात अडथळे निर्माण होतात. याशिवाय, काही ठिकाणी व्यवस्थापनातील त्रुटी, भ्रष्टाचार आणि देखरेखीचा अभाव यामुळे योजनांचा योग्य लाभ विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचत नाही. तंत्रज्ञानाच्या युगातही अनेक आश्रम शाळांमध्ये डिजिटल शिक्षण साधनांचा अभाव आहे, त्यामुळे विद्यार्थी आधुनिक शिक्षणापासून मागे राहतात. तसेच, दुर्गम भागातील शाळांमुळे वाहतूक व संपर्काच्या अडचणी निर्माण होतात.

या सर्व आव्हानांवर मात करण्यासाठी सरकारने सुविधा सुधारणा, प्रशिक्षित शिक्षकांची नेमणूक, तंत्रज्ञानाचा वापर आणि प्रभावी देखरेख यावर भर देणे अत्यावश्यक आहे.

डॉ. बंजारा दिलीप लालू
सहाय्यक प्राध्यापक महात्मा गांधी महाविद्यालय अहमदपूर
तालुका अहमदपूर जिल्हा. लातूर.

आमचा नातू – आमच्या म्हातारपणाचं टॉनिक

डॉ. दशरथ भोसले

● **आयुष्याच्या उत्तरार्धात मिळणारे खरे सुख हे नातवंडांच्या सहवासात दडलेले असते. आमच्या आयुष्यातही असा आनंद आमच्या नातू युवराजांच्या रुपाने आला. जन्मतःच गंभीर अडचणींना सामोरे गेलेल्या या बाळाने संघर्षातून जीवन जिंकले. त्याच्या प्रत्येक टप्प्यावर आम्ही आशा, भीती आणि आनंद अनुभवला. आज तो आमच्या म्हातारपणाचा खरा आधार आणि आनंदाचे टॉनिक ठरला आहे.**

● प्रस्तावना:

श्री. नितीनचा त्याच्या आईला फोन आला. आवाजात स्पष्ट चिंता होती. "आई, सौ. वैशालीची प्री-मॅच्युर डिलिव्हरी झाली. बाळाचे वजन अवघे साडेबाराशे ग्रॅम आहे. तळहातावर मावेल एवढं छोटं बाळ आहे. बाळाला काचेच्या पेट्टीत ठेवले आहे. सतत इंजेक्शन देत आहेत. आम्ही खूप घाबरलो आहोत. आई, तुलगेच निघ." हा फोन ऐकताच आमच्या मनात भीतीचं वादळ उठलं. सौ.

मंगल आपल्या सुनेला आधीपासूनच सांगत होती की सातवा महिना लागलाय, विश्र्वांती घे, दू-व्हीलर चालवू नकोस; पण हल्लीची सुरक्षित पिठी सगळंच एकेल असं नाही. त्यामुळे आठवा महिना सुरु होण्याआधीच बाळाचा जन्म झाला. आम्ही डॉक्टरांना भेटलो. त्यांनी आम्हाला धीर दिला—"आम्ही 500 ग्रॅम वजनाची बाळंही वाचवली आहेत. अपुऱ्या दिवसांची बाळं खूप हुशार असतात." त्यांच्या शब्दांनी आशेचा किरण दिसला, पण मनातील काळजी मात्र पूर्णपणे कमी झाली नव्हती.

महिन्याच्या आतच डॉक्टरांनी सांगितले की बाळाच्या हृदयातील शुद्ध-अशुद्ध रक्तवाहिन्यांची पूर्ण वाढ झालेली नाही आणि ऑपरेशन करावे लागेल. ऑपरेशन थिएटरबाहेर आम्ही रामरक्षा म्हणत बसलो होतो. काचेच्या लिफ्टमधून बाळ दिसत होतं—ऑक्सिजन, सलाईन... ते दृश्य पाहून मन भरून आलं. थोड्याच वेळात डॉक्टर बाहेर आले. आम्ही डोळ्यात पाणी आणून विचारलं, "डॉक्टर, आमचं बाळ कसं आहे?" त्यांनी शांतपणे सांगितलं, "ऑपरेशन यशस्वी झालं आहे. घाबरू नका. थोड्या वेळात बाळ शुद्धीवर येईल." त्या क्षणी आमच्यावरचा डोंगर हलका झाल्यासारखा वाटला. दवाखान्यात भगवान श्रीकृष्णांची सुंदर मूर्ती

होती. आम्ही हात जोडून प्रार्थना केली—"देवा, बाळ दिलं आहेस तर त्याला दीर्घायुष्य दे." मनात विचार आला—इतक्या छोट्या बाळाला ना आईचं दूध, ना आईची बाब; सतत इंजेक्शनस, एसीमध्ये ठेवलेलं ऊब आणि प्रत्येक क्षणी जगण्यासाठी चाललेला संघर्ष. पण लगेच श्रीकृष्णांच्या जीवनाची आठवण झाली—जन्मतःच संघर्ष, यमुना पार, पूतनाचा प्रसंग, कंसाचा धोका—आणि मनाला धीर मिळाला.

तीन महिन्यांनी डॉक्टरांनी बाळाला घरी आणण्याची परवानगी दिली. पुढील तीन वर्षे संसर्ग टाळण्यासाठी आजी सौ. मंगलने एका खोलीत त्याची अत्यंत काळजी घेतली. त्या काळात प्रत्येक दिवस हा कसोटीचा होता. तीन वर्षांनी बाळ पूर्णपणे ठणठणित झालं. बारासं करून त्याचं नाव "युवराज" ठेवलं. दापोलीत आल्यावर सुरुवातीला बाळ बोलत नव्हतं, त्यामुळे आम्ही चिंतेत होतो. काही उपचार केल्यानंतर एके दिवशी त्याने पहिला शब्द उच्चारला—"आई!" तो क्षण आमच्या आयुष्यातील सर्वात आनंदाचा आणि समाधानाचा होता.

हळूहळू युवराज खूप बोलका आणि जिज्ञासू झाला. दुसरीपासूनच त्याला शास्त्रज्ञांची माहिती, शोधांची माहिती, तसेच आध्यात्मिक पुस्तके देण्यास सुरुवात केली.

त्याच्या प्रश्नांचा पाऊस सुरु झाला—युनचा शोध काय, विमानातून पृथ्वीचा मॅप्टे दिसतो का, भूकंप झाल्यावर तो हलतो का, बेंजामिन फ्रँकलिनने काय शोध लावला, अब्राहम लिंकन कोण होते—असे प्रश्न तो विचारारायचा. अनेक वेळा शिक्षकही गोंधळून जायचे, आणि शेवटी तो स्वतःच उत्तर सांगायचा. त्याची जिज्ञासा पाहून आम्हालाही आनंद वाटायचा आणि आश्चर्यही वाटायचं.

एकदा शाळेतून फोन आला की सुटीत युवराजने दसरातून दोन खेळण्याच्या तलवारी काढून लढाई खेळायला सुरुवात केली होती. घरी विचारल्यावर त्याने सांगितलं, "हा माझा गनिमी कावा! मी झोपेचं सोंग घेतलं होतं. तुम्ही झोपल्यावर तलवारी दसरात ठेवल्या." त्याची ही कल्पकता पाहून आम्ही थोडं रागावलो, पण मनोमन हसलोही. त्याचे प्रयोगही तितकेच गंमतीशीर होते. एकदा व्हिसममध्ये मध आणि हळद मिसळून त्याने स्वतःच "औषध" तयार केलं. दुसऱ्या वेळी दुधात कुंकू आणि हळद टाकून "आईस्क्रीम" बनवण्यासाठी डिप फ्रीजमध्ये ठेवलं. त्याच्या या उद्योगांमुळे घरात हास्याचे क्षण निर्माण व्हायचे.

एकदा बागेत काम करताना मुंया चावल्यावर आजी म्हणाली, "काळ्या मुंया चावत नाहीत." त्यावर तो लगेच म्हणाला,

"मग लाल मुंया राक्षसाच्या असतात का?" अशा निरागस प्रश्नांना उत्तर देताना आम्ही थक्क व्हायचो. अकरा वर्षांचा झाल्यावर त्याने "मॅनिफेस्टेशन" या विषयावर भाषण देण्याची तयारी केली. पहाटे उठून ध्यानधारणा करणे, मंदिरात जाऊन साधना करणे—हे त्याचे नित्याचे झाले. सिंगड रोडवरील सभागृहात जवळपास 300 लोकांसमोर त्याने कोणत्याही नोट्सशिवाय अडीच तास सलग भाषण केलं. लोक मंत्रमुग्ध होऊन ऐकत होते. कार्यक्रमाच्या शेवटी काही लोकांनी स्वेच्छेने त्याला पैसे दिले, आणि त्यातून त्याने आजोबांना बॅंग भेट दिली—हा त्याच्या प्रेमाचा सुंदर नमुना होता.

आज आम्ही सत्तरी पार केली आहे, पण युवराजमुळे आमच्या आयुष्याला नवं चैतन्य मिळालं आहे. त्याच्यासोबत खेळणे, अभ्यास करणे, रंगपंचमी साजरी करणे—या सगळ्यांमुळे आम्ही आमचं म्हातारपण विसरून पुन्हा बालपण अनुभवत आहोत. पतीचा बीपी कमी झाला, गुडघेदुखीही कमी झाली. खरंच, नातवंडं ही आयुष्याला नवसंजीवनी देणारी असतात. शेवटी, पुण्यातील KEM हॉस्पिटलमधील डॉक्टरांचे आम्ही मनःपूर्वक आभार मानतो. 500 ते 1200 ग्रॅम वजनाच्या बाळांना वाचवणे हे अत्यंत कठीण आणि महान कार्य आहे.

त्यांच्या प्रगत वैद्यकीय सेवेमुळे आज आमचा युवराज आमच्यासोबत आनंदाने जगत आहे—आणि आमच्या म्हातारपणाचं खरं टॉनिक बनला आहे.

एकूणच, या संपूर्ण प्रवासातून एक गोष्ट स्पष्ट होते—संघर्ष हा जीवनाचा अविभाज्य भाग आहे, पण त्यातूनच सव्या आनंदाचा जन्म होतो. नातवंडे ही केवळ कुटुंबाची पुढची पिढी नसून, ती आपल्या आयुष्याला नवसंजीवनी देणारी शक्ती असतात. प्रेम, काळजी आणि विश्वास यांच्या जोरावर अशक्य वाटणाऱ्या गोष्टीही शक्य होतात. वैद्यकीय विज्ञान आणि मानवी जिद्द यांचा संगम जीवन वाचवू शकतो, याचा हा जिवंत पुरावा आहे. शेवटी, कुटुंबातील प्रेम आणि एकोपाच खरे आयुष्य समृद्ध करणारे टॉनिक ठरते.

डॉ. दशरथ भोसले, विनोदी कथा लेखक, दापोली, जिल्हा रत्नागिरी.

22 एप्रिल विश्व पृथ्वी दिवस. विषय :-सावधान!पृथ्वी मानवजाती के लिये मेहमान है, मालिक नहीं".

पृथ्वीचा दीवसेंदीवस ह्रास होत आहे आणि हवामानात आमूलाग्र बदल होत असून ऑक्सिजनची मात्रा सुध्दा दिवसेंदिवस कमी होत आहे ही घटना करेना महामारीच्या रुपाने आपण उघडल्या डोळ्यांनी पहाली. यामुळे जगात लाखोच्या संख्येने जिवीत हानी सुध्दा झाली.याकरीता पृथ्वीला वाचवण्यासाठी सर्वांनी "संकल्प"करण्याची गरज आहे.आज बदलत्या हवामानामुळे दिनांक 19 एप्रिल 2026 ला जगात विदमर्षी सर्वात हॉट शहरांमध्ये नॉट करण्यात आली.कारण विदर्भातील अकोला व वर्धा जिल्ह्याचे तापमान 45 अंश सेल्सिअसवर पोहोचले व इतर शहरांमध्ये 44 अंश सेल्सिअस पार केले असून संपूर्ण विदर्भ होरपळून निघाला आहे.जगात पृथ्वी सुरक्षित राहावी या उद्देशाने 1970 पासून "जागतिक पृथ्वी दीवस"साजरा करण्यात येतो.प्लास्टीक पासून होणारे प्रदुषण व पृथ्वीला निर्माण होणारा धोका यावर मोठ्या प्रमाणात कार्यक्रम राबविण्यात आले व अनेक देशांनी प्लास्टीक पासून होणारे प्रदुषण टाळण्याचा प्रयत्न केला व अनेक देश प्लास्टीकच्या प्रदुषणापासून मुक्त झाले.भारतानेही पृथ्वी संरक्षणासाठी व प्रदुषण दुर करण्यासाठी प्लास्टीकवर बंदी घातली आहे. सध्याच्या परीस्थितीत जगातील वाढती लोकसंख्या पृथ्वीतलावरील मोठे संकट आहे. यामुळे हवेतील ऑक्सिजनची मात्रा दिवसेंदिवस कमी होताना दिसून येते. कारण जगातील वाढत्या लोकसंख्येमुळे जंगलसंपदा छिन्न-विछिन्न झाल्याचे दिसून येते व यामुळे हवामान अक्राळविक्राळ रूप धारण करीत आहे.त्याचप्रमाणे अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाच्या युगात मोठ्या प्रमाणात कारखाने दिसून येतात.यामुळे संपूर्ण जगात स्थलप्रदुषण,वायुप्रदुषण व जलप्रदुषण मोठ्या प्रमाणात होताना दिसते. कारखान्यांचा विस्तार जगातील सर्वच देशांनी वाढविला आहे. यामुळे पहेला प्रहार जंगलसंपत्तीवर केलेला आहे. मानवाच्या अतिक्रमामुळे पृथ्वीतलावर भूकंप,ज्वालामुखीचा उद्रेक,सुनामी, महाप्रलय, महामारी,साथीचे रोग,अती पाऊस,अती उष्णता,अती थंडी,वनवे लागणे अशाप्रकारचे विनाशाकडे नेणाऱ्या घटना दीवसेंदीवस वाढतांना दीसत आहे.हा संपूर्ण घटना मानवाने पृथ्वीवर अत्याचार केल्यामुळे दिसून येतात. 21 व्या शतकात मानव इतका सामोरं गेला आहे की अनेक टेक्नॉलॉजीच्या माध्यमातून अत्याधुनिक हतियार,अनुबाँब बनावण्याच्या शर्यती लागलेला आहेत.आतातर "बायोवेपन्स" म्हणजे जैविक हतियार बनावण्याची शर्यत लागली आहे आणि याही पुढे जाऊन सध्याचे अमेरिका-इजरायल-इराण-हमास-हिजबुल्ला यांच्यातील युद्ध द्रोण्याच्या सहाय्याने लढले जात आहे.यामुळे पृथ्वी "तहस-नहस" होवू शकते.आज संपूर्ण जग उत्पादन वाढविण्यासाठी जैविक खातांचा मोठ्या प्रमाणात वापर करीत आहेत यामुळे पृथ्वीतील शक्ती व ऑक्सिजनची मात्रा दिवसेंदिवस कमी होताना दिसते.सध्याच्या परीस्थितीत चीन जैविक

हतियार बनावणारा देश बनलेला आहे.चीन असा देश बनला आहे की तो नेहमीच जैविक हतियाराचे वेगवेगळे परीक्षण करीत असतो.2019 मध्ये चीनने "कोरोणा व्हायरसचे" परीक्षण करून मानवजातीसोबत "खुनी टांडव" केल्याचे दिसून आले.आज संपूर्ण जग पृथ्वीला वाचविण्यासाठी प्रयत्न करीत आहे तर चीन "पृथ्वीचा सर्वनाश" करताना दिसतो.आज मानवाने जगं ग ल संपत्तीची हत्या केल्यामुळे नदी-नाले,तलाव, विहिरी मोठ्या प्रमाणात आलेले दीसतात.यामुळे दीवसेंदीवस पृथ्वीच्या तापमानात वाढ होत आहे व हवामानात मोठ्या प्रमाणात बदल झाल्याचे दिसून येते.त्याचप्रमाणे ग्लोबल वॉर्मिंगमुळे सुध्दा पृथ्वीचे संतुलन डगमगायला लागले आहे.पृथ्वीवरील जंगलसंपदा कमी झाल्यामुळे व छोटे-मोठे तलाव आटल्यामुळे हिसक पशु व जंगलातील इतर पशू (वाघ,बिबट्या,अस्वल, हरीण,बंदर) यांना जंगलात योग्य आहार व पाणी मिळत नसल्यामुळे शहराकडे धाव घेताना दीसतात हा अत्यंत चिंतेचा आणि गंभीर विषय आहे.अशा अनेक कारणांमुळे पृथ्वीचा ह्रास होत आहे व जंगली प्राण्यांचा जिवन धोक्यात आलेले आहे.यावर उपाय शोधण्यासाठी जागतिक स्तरावर अनेक योजना राबविल्या जातात. त्यातूनच 1970 मध्ये विसकॉन्सिन सीनेटर गेलॉर्ड नेल्सन यांनी "22 एप्रिल हा जागतिक पृथ्वी दिवस" साजरा करण्याची संकल्पना साकार केली आणि तेव्हापासून 22 एप्रिल हा जागतिक पृथ्वी दिवस म्हणून साजरा केल्या जातो. आज जगात 196 हुन अधिक देश आहेत या देशांच्या तुलनेत लोकसंख्येचा विचार केला तर 1000 कोटींच्यावर लोकसंख्या आहे.त्यामुळे संपूर्ण देशांनी पृथ्वीला वाचविण्याच्या उद्देशाने 22 एप्रिलला प्रत्येक व्यक्तीने एकदरी झड लावायला पाहिजे. कारण आपण उघड्या डोळ्यांनी करेना महामारीच्या काळात ऑक्सिजनचा तुटवडा पहाला आहे.परंतु नैसर्गिक ऑक्सिजन टिकवून ठेवण्यासाठी जंगल वाचवीले पाहिजे, वृक्षारोपण केले पाहिजे,ज्यांच्या परीसरात जगा नसेल अशांनी एखाद्या कुंडलीमध्ये तरी झाड लावून "पृथ्वी दीवस" साजरा करायला पाहिजे.त्याचप्रमाणे जंगल तोडीमुळे जंगलातील प्राणी शहराकडे भटकतात त्यांच्यासाठी जगातील संपूर्ण देशांनी जंगलामध्ये छोटे-छोटे तलाव बांधून जंगली प्राण्यांचे प्राण वाचवून संगोपन करायला हवे.कारण मानवाच्या अनेक चुकांमुळे अनेक जंगली पशु-पक्षी व महत्त्वपूर्ण औषधीयुक्त वृक्ष लुप्त होत आहे.या पृथ्वीतलावर प्रत्येक प्राण्याचे व वृक्षांचे असणे आवश्यक आहे.कारण प्रत्येक पशु-पक्षी

एकमेकांवर अवलंबून असतो त्याचप्रमाणे प्रत्येक वृक्ष महत्त्वाची भुमिका बजावीत असते.जगातील "गिधाड" हा पक्षी अत्यंत महत्त्वाची भुमिका बजावीत असतो.मेलेल्या प्राण्यांचे मांस खाणे "गिधाडांचे" काम असते.त्यामुळे अशुद्ध परीसर शुद्ध होतो. परंतु दुःखाची बाब ही की वायुप्रदूषण व जलप्रदूषण यामुळे गिधाडांची संख्या नाहीच्या बरोबरीत दिसते.त्यामुळे पृथ्वीवर मानवजातीचे असणे जेवढे महत्त्वाचे आहे तेवढेच जंगलातील संपूर्ण पशु-पक्षी-वृक्ष यांचे सुध्दा जिवन तेवढेच महत्त्वाचे आहे. तेव्हाच पृथ्वी सुरक्षीत राहील.मानवजातीने स्वतःच्या स्वार्थापोटी "पृथ्वीची राखरंगोळी" केली आहे.पुढे चालून महाभयानक परिणाम सर्वांनाच भोगावे लागतील. आता अमेरिका-इजरायल-हमास-इराण-हिजबुल्ला-हुती यांचा संघर्ष व रशिया-यामुळे तिसऱ्या महायुद्धाचे ओढवल्याचे दिसून येते.आज मानवजातीने पुर्वेपासून तर पश्चिम पर्यंत उत्तर पासून तर दक्षिण पर्यंत,आकाश-पाताळा या संपूर्ण ठीकाणी मोठ्या प्रमाणात प्रदुषणाचे जाळे पसरविले आहे.यामुळे आज "पृथ्वी माता" सुध्दा भयभीत आणि चिंतेत आहे म्हणूनच आज आपल्याला कृत्रिम ऑक्सिजनची गरज भासत आहे.आज मानवाची रक्षा करण्याकरीता पृथ्वीला वाचविण्याचा "संकल्प" जगातील संपूर्ण राष्ट्रांनी घ्यायला पाहिजे.आज वृक्षलागवडच पृथ्वीला वाचवू शकते.कारण आज जगात जंगलांचे संगोपन होत नसल्याने मोठ्या प्रमाणात वनवे लागतांना दिसतात व यामुळे मोठ्या प्रमाणात जंगल संपदा नष्ट होत आहे.त्याचप्रमाणे देशात व जगात दिवसेंदिवस आगीच्या सुध्दा घटना मोठ्या प्रमाणात वाढत आहे.याचे मुख्य कारण म्हणजे वाढते तापमान यामुळे पृथ्वीचे संतुलन डगमगत आहे हे नक्की.याला कुठेरी थांबवायला पाहिजे. वृक्ष लागवडीमुळे पावसाचे पाणी जमीनीमध्ये मुरले व पावसाचे पाणी सरळ समुद्र किंवा नद्यामध्ये न जाता पृथ्वीच्या पोटात जाईल.यामुळे जमिनीतील पाण्याची पातळी वाढण्यास मोठी मदत मिळेल व उष्णतेचे प्रमाण कमी होईल. यामुळे विहीरी, तलाव व नदी-नाले,ओढे नेहमी जलमग्न राहील.आज मानवाने पाण्यासाठी सरळ पाताळात प्रवेश केला आहे.म्हणजेच आज मानवाने पाण्यासाठी जमिच्या आत 700 फुट खोलवर जाऊन बोरवेलच्या सहाय्याने आपण देवलोकातील (पाताळातील) पाणी शोषीत आहोत. मानवाची जमीनीतील पाण्याची क्षमता फक्त 50 ते 60 फुटांपर्यंत आहे. परंतु मानवाचा अतिकरे हा विध्वंसकाकडे किंवा विनाशाकडे न्यायला काहीच वेळ लागणार नाही.कारण मानवाच्या हातात सर्वच काही आहे. परंतु मानवाला अजून पर्यंत निसर्गावर नियंत्रण देवता आले नाही.

नैसर्गिक आपदासमोर मानव नेहमी हतबल व अपंग होताना दिसतो. वनवा लागणे,महाप्रलय येणे,हीमकडा कोसळणे, उष्णतामान वाढणे,भूकंप येणे,सुनामी येणे, ढाणफुटी ज्वालामुखीचा उद्रेक ह्या संपूर्ण गोष्टी मानवाने स्वतःहुन ओढवलेल्या आहेत. यामुळे जगात दरवर्षी मोठ्या प्रमाणात जिवीत हाणी व वित्तीय हानी होताना आपण पहातो.यामुळे आज संपूर्ण जगाने एकत्र येऊन पृथ्वीला वाचविण्याचा "संकल्प" केला पाहिजे. पृथ्वीला वाचविते म्हणजे "महायुद्ध" जिंकण्यासारखेच आहे हे महायुद्ध जिंकण्यासाठी जगातून सर्वच स्तरातून प्रयत्न व्हावयास पाहिजे.आज संपूर्ण जग कठीण घडीतून प्रवेश करीत आहे. संपुर्ण मानवजातीपुढे तीन प्रश्न उभे ठाकले आहे एक आहे पृथ्वीचे रक्षण, दुसरे म्हणजे वैश्विक महामारी पासून सुटका आणि तिसरे म्हणजे तिसऱ्या महायुद्धापासून जगाला वाचविते याबाबी तेव्हाच शक्य होवू शकते जेव्हा मानवजात खरी मानुसकी दाखवेल. कारण दीवसेंदीवस समुद्राच्या पाण्याची पातळी वाढून पृथ्वीवरील जमिनीचा भुभाग कमी-कमी होताना दिसतो. याकरीता ग्रामीण भागातून शहराकडे येणारा लोंढा थांबवीला पाहिजे व सरकारने शेतीला सर्वतोपरी प्रथम प्राधान्य द्यायला पाहिजे.यामुळे पृथ्वीचे रक्षण होईल व सव्याअर्थाने "पृथ्वी दिवस"मानल्या जाईल."पृथ्वी मानवजाती के लिये मेहमान है, मालक नहीं" ही बाब मानवजातीने लक्षात ठेवली पाहिजे व पृथ्वीचे रक्षण केले पाहिजे.सध्याच्या परिस्थितीत पृथ्वीवर तिसऱ्या महायुद्धाचे संकट ओढवतांना दिसत आहे. यामुळे पृथ्वीचा विनाश केव्हाही होवू शकतो याला ताबडतोब थांबवायला हवे.पृथ्वी दिनाच्या निमित्ताने मी सर्वांना आग्रह व विनंती करतो की नैसर्गिक ऑक्सिजन वाढविण्यासाठी जंगल तोड थांबवायला हवी व मोठ्या प्रमाणात वृक्षलागवडीवर भर द्यायला हवा यामुळे "गुरांना चारा व सर्वांना शुद्ध हवा आणि शुद्ध ऑक्सिजन" मिळण्यास मोठी मदत मिळेल व पृथ्वी वाचेल.पृथ्वी सुरक्षित तर संपूर्ण जीवसृष्टी सुरक्षित हा मुलमंत्र जगातील संपूर्ण देशांनी जपायला हवा.जय हिंद.

लेखक (स्वतंत्र पत्रकार)
मो.नं.9921690779, नागपूर.

हे पत्रक मालक, मुद्रक, प्रकाशक, संपादक मोहन भागुजीराव व्हावळे यांनी मातोश्री ऑफसेट मॉंडा जवळ, परळी वैननाथ, परळी ता. परळी, जि.बीड 431515 (महाराष्ट्र) येथे छापून साप्ताहिक परळी संघर्षनेता, कार्यालय, मोहन भागुजीराव व्हावळे, इंदिरा नगर ता. परळी वैननाथ जि.बीड पिन कोड 431515 (एम.एस.) येथे प्रकाशित केले आहे. मोबा. 9881265102, पीआरबी अॅक्ट नुसार या अंकातील प्रकाशित झालेल्या मजकुराशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. या संबंधीत वाद परळी वैननाथ न्यायालया अंतर्गत parlisangharshneta@gmail.com , mohanvhavale1111@gmail.com

बुधवार दि. 22 एप्रिल 2026

माऊंट लिटरा झी स्कूल व डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम अकॅडमीच्या वतीने गुणवंत विद्यार्थ्यांचा गौरव सोहळा उत्साहात संपन्न

कार्यक्रमास डॉ. सतीश गुटे, डॉ. संतोष मुंडे यांच्यासह मान्यवरांची उपस्थिती

परळी / प्रतिनिधी-
माऊंट लिटरा झी स्कूल, परळी-वे. व डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम अकॅडमी यांच्या संयुक्त विद्यमाने इयत्ता 10 वी तील गुणवंत विद्यार्थ्यांचा गुण गौरव सोहळा उत्साहपूर्ण वातावरणात पार पडला.
कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. हरिशंकर वंगे होते. प्रमुख पाहुणे म्हणून डॉ. संतोष मुंडे व डॉ. सतीश

गुटे उपस्थित होते. तसेच डॉ. रामेश्वर बांगड व प्रा. कैलास घुगे सर यांची विशेष उपस्थिती लाभली. मान्यवरांच्या हस्ते विद्यार्थ्यांचा सत्कार करण्यात आला.
यंदा 90 टक्क्यांपेक्षा अधिक गुण मिळवणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शाळेचा गौरव वाढवला. त्यामध्ये तनुजा चंद्रकांत फड (97.8%), स्नेहा बाळाजी अकांगिरे (97.6%), श्रीवर्धन कैलास रेवनवार (97.4%), मैथिली विनोद

जगतकर (96.6%) व साक्षी सिंह (95.2%) यांनी विशेष उल्लेखनीय यश संपादन केले.
तसेच अकीफ मुदस्सीर इनामदार, पुष्कर गिरीश मंधाना, आर्या अंगद ढाकणे, यश योगेश जोशी, अक्षता नागनाथ रासवे, वरद गजानन गंजेवार, सुधी धनंजय गडदे, प्रिती अच्युत जामगे, शरयू मुंजाहर मुंडे, श्रुती विजय भुतडा, अर्णव हनुमंत बिराजदार, राधिका विनायक तुर्णीकर व सिद्धिकी अनम ताजीन या विद्यार्थ्यांनीही 90 टक्क्यांपेक्षा अधिक गुण मिळवत यश मिळवले.
यावेळी प्रमुख पाहुणे डॉ. संतोष मुंडे यांनी विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन करत यशासाठी सातत्य, मेहनत व योग्य मार्गदर्शन आवश्यक **पान 3 वर**

परळी भिमजयंती महोत्सव 2026 वतीने सलग 18 तास अभ्यास उपक्रम संपन्न

परळी- विश्वभूषण डॉ बाबासाहेब आंबेडकर सार्वजनिक आदर्श जयंती उत्सव समिती, परळी आयोजित परळी भिमजयंती महोत्सव 2026 च्या वतीने यावर्षी दि.17 एप्रिल ते 27 एप्रिल यादरम्यान विविध कार्यक्रमांचे ज्योत भीमगीते, धम्मदेसना, व्याख्यान, भाषण स्पर्धा, निबंध स्पर्धा, विद्यार्थी डान्स इ. कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे.
काल दि.20 एप्रिल रोजी परळी येथील डॉ बालचंद्र वाचनालयात, डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांना अभिवादन म्हणून सलग 18 तास अभ्यास उपक्रम सकाळी 6:00 ते रात्री 12

वाजेपर्यंत घेण्यात आला. या अभ्यास उपक्रमात एकूण 40 विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. **पान 3 वर**

सर्व विद्यार्थी - विद्यार्थिनी वय वर्षे 18 पेक्षा जास्त वयाचे होते. सदरील अभ्यास उपक्रमाला सकाळी 6:00 वाजता सुरुवात झाली, सुरुवातीला डॉ बालचंद्र वाचनालयाचे प्रमुख ग्रंथपाल गंगा जगतकर यांनी डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण केला व उपक्रम सुरु झाला. सकाळी 11:00 वाजता नगराध्यक्षा पद्मश्री बाजीराव धर्माधिकारी व त्यांचे पती तथा नगरसेवक बाजीराव उर्फ भैया धर्माधिकार, सामाजिक कार्यकर्ते अनंत इंगळे सह अनेकांनी भेटी दिल्या. रात्री ठिक 12:00 वाजता सहभागी **पान 3 वर**

कॅफेमध्ये बोलवून अल्पवयीन मुलीचा विनयभंग; आरोपीवर 'पोक्सो' अंतर्गत गुन्हा दाखल

माजलगाव शहरातील एका नामांकित महाविद्यालयासमोर असलेल्या कॅफेमध्ये अल्पवयीन मुलीला बोलवून तिच्याशी गैरवर्तन केल्याची धक्कादायक घटना उघडकीस आली आहे. या प्रकरणी पीडित मुलीच्या तक्रारीवरून अरमान रहीम शेख या तरुणाविरुद्ध माजलगाव शहर पोलीस ठाण्यात पोक्सो (POCSO) कायद्यांतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

माजलगाव : शहरातील एका नामांकित महाविद्यालयासमोर असलेल्या कॅफेमध्ये अल्पवयीन मुलीला बोलवून तिच्याशी गैरवर्तन केल्याची धक्कादायक घटना उघडकीस आली आहे. या प्रकरणी पीडित मुलीच्या तक्रारीवरून अरमान रहीम शेख या तरुणाविरुद्ध माजलगाव शहर पोलीस ठाण्यात पोक्सो (POCSO) कायद्यांतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

मिळालेल्या माहितीनुसार, माजलगाव तालुक्यातील ग्रामीण भागातील 16 हजार नव्हती.

वर्षीय मुलगी शहरातील एका महाविद्यालयात अकरावीत शिक्षण घेते. तिच्या वर्गातील मैत्रीण आयशा हिने प्रॅक्टिकल बुक नेण्यासाठी या मुलीला फोन करून बोलावले होते.मंगळवारी सकाळी 11 ते 12 च्या सुमारास पीडित मुलगी प्रॅक्टिकल बुक देण्यासाठी महाविद्यालयासमोर असलेल्या 'बेकर्स लॉन्स कॅफे' येथे पोहोचली. मात्र, तिचे तिची मैत्रीण **पान 3 वर**

न.प.पाणी पुरवठा सभापती सौ.जयश्रीताई रवींद्र (पापा) गिते यांच्या दूरदृष्टी आणि तत्परतेमुळे दिड दिवसात पाणीपुरवठा सुरळीत

ऐन उन्हाळ्यात 42 अंश तापमानातही पाणीपुरवठा केला पूर्वत

परळी वैजनाथ (प्रतिनिधी) :- सध्या उन्हाळ्याच्या तीव्र लाटेमुळे तापमान 40 ते 42 अंशांपर्यंत पोहोचले असताना शहरातील काही भागांमध्ये तांत्रिक बिघाडामुळे पाणीपुरवठा खंडित झाला होता. अशा कठीण परिस्थितीतही नगर परिषदेच्या पाणी पुरवठा सभापती सौ. जयश्रीताई रवींद्र (पापा) गिते यांनी तत्परता दाखवत अवघ्या दिड दिवसात पाणीपुरवठा पुन्हा सुरळीत सुरु करून नागरिकांना मोठा दिलासा दिला.

आ.धनंजय मुंडे व लोकनेते प्रा. टी. पी. मुंडे सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली नगर परिषदेच्या पाणी पुरवठा सभापती सौ. जयश्रीताई रवींद्र (पापा) गिते यांच्या तत्परतेमुळे दिड दिवसात पाणी पुरवठा सुरळीत करण्यात **पान 3 वर**

परळी नगरपरिषदेच्या अध्यक्षा पद्मश्री बाजीराव धर्माधिकारी यांच्या मदतीने लेखी पत्र देऊन आंदोलन स्थगित

बांधकाम परवाना मागणाऱ्या 76 वर्षीय वृद्धाला सरपंचाकडून मारहाण; जिवे मारण्याची धमकी

जवळगाव येथील सरपंचाची गुंडगिरी

महेंद्र गोदाम ग्रामीण प्रतिनिधी घाटनांदुर

अंबाजोगाई तालुक्यातील जवळगाव येथील ग्रामपंचायत कार्यालयात बांधकाम परवाना मागण्यासाठी गेलेल्या 76 वर्षीय वृद्धाला गावच्या सरपंचाचे मारहाण केल्याची धक्कादायक घटना समोर आली आहे. याप्रकरणी बादापूर पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. गावच्या प्रथम नागरिक असणाऱ्या व्यक्तीकडून वृद्ध व्यक्तींना

अशाप्रकारे मारहाण होणे ही अविशय निंदनीय घटना आहे. जवळगाव येथील सरपंच भगवान हारे यांच्याकडून अशाप्रकारचे

कृत्य होण्याची ही पहिली वेळ नाही. यापूर्वी देखील त्यांच्याकडून आशास्वरूपाचे कृत्य घडले आहे; त्यामुळे येथील मुजोर सरपंचाची गुंडगिरी आता जनतेसमोर येत आहे.
फिर्यादी रखमाजी रामभाऊ गाडवे (वय 76, रा. जवळगाव) हे 15 एप्रिल रोजी दुपारी दीडच्या सुमारास आपल्या घराच्या बांधकाम परवानगीसाठी जवळगाव येथील ग्रामपंचायत कार्यालयात गेले होते. यावेळी गावाचे सरपंच भगवान रावसाहेब **पान 3 वर**

निकालाच्या धावपळीत निवडणूक कर्तव्य शासन मायबाप शिक्षकांनी करावं तरी काय?

परळी / प्रतिनिधी शैक्षणिक वर्ष अंतीम टप्प्यावर असून राज्य स्तरावर घेण्यात येत असलेल्या संकलित चाचणी 2 (PAT 3) या परीक्षेचे मूल्यापन पूर्ण करून ऑनलाईन पद्धतीने शासन स्तरावर नोंदी करून शालेय स्तरावर निकाल पत्रक 1 मे पूर्वी पूर्ण करणे क्रमप्राप्त असताना तहसील प्रशासनाचे खाजगी अनुदानित शाळेतील शिक्षक कर्मचारी यांनी पोट निवडणूक कर्तव्यावर नियुक्ती दिल्याने नियुक्त कर्मचा-यांनी नेमके करायचं काय? हा प्रश्न निर्माण झाला आहे.

राज्य अभ्यासक्रम मंडळाच्या नियोजनाप्रमाणे या शैक्षणिक वर्षातील अंतिम चाचणी दि 22 एप्रिल रोजी समाप्त होत आहे. नियमानुसार विद्यार्थ्यांचा वार्षिक निकाल हा दि 1 मे रोजी जाहीर

करणे क्रमप्राप्त असते. मागील काही वर्षांपासून शासन स्तरावर संकलित मूल्यापन चाचणी घेण्यात येत असून या चाचणी मधील विद्यार्थीनिहाय अध्ययन निष्पत्ती नियाय प्राप्त गुण हे शासनाच्या चॅट बॉट प्रणालीवर ऑनलाईन पद्धतीने नोंद करणे बंधनकारक केले आहे. खाजगी अनुदानित शाळेतील एक शिक्षक कर्मचारी यांच्याकडे किमान चार वर्ग अध्यापन आणि 200 ते 300 उतरपत्रिका मूल्यांकन काम पूर्ण करावे लागते. या शैक्षणिक वर्षात शासन स्तरावरील संकलित चाचणी 2 ही दि 22 रोजी समाप्त होत असून **पान 3 वर**

परळी नगरपरिषदेच्या अध्यक्षा पद्मश्री बाजीराव धर्माधिकारी यांच्या मदतीने लेखी पत्र देऊन आंदोलन स्थगित

दिनांक 10 एप्रिल 26 थकीत वेतन व अनुषंगिक लाभ मिळावेत याकरिता झुंजार कामगार नेते भाई गौतम आगळे सर यांच्या नेतृत्वाखाली अन्रत्याग सुरु केले होते*
अखेर चौथ्या दिवशी परळी शहराच्या कर्तव्यदक्ष नगराध्यक्षा मा.पद्मश्री बाजीराव धर्माधिकारी यांनी लिखित पत्र देऊन आंदोलन स्थगित करण्याची विनंती केली. इथून पुढे तुम्हाला आंदोलन करण्याची गरज पडणार नाही आपण संवाद साधून तुमच्या सर्व मागण्या टप्प्याटप्प्याने मंजूर करू आणि तुमचे मुलभूत अधिकार मिळवून देण्यासाठी **पान 3 वर**

महामानव डॉ.डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या 135 व्या जयंतीचे कार्यकारणी जाहीर

जयंती उत्सव समितीच्या अध्यक्षपदी महेंद्र गोदाम

अंबाजोगाई घाटनांदुर- महामानव डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या 135 व्या जयंतीची कार्यकारणी समाज बांधवांची मीटिंग घेत निर्णय घेण्यात आला की घाटनांदुर जयंती उत्सव समितीचे अध्यक्ष

महेंद्र गोदाम ,उपाध्यक्ष अविनाश गोदाम ,नितीन गोदाम, राहुल कासारे,अनंत गोडबोले रवी गोदाम अमित रणखांब,महेंद्र गोडबोले यात ज्येष्ठ सुरेश गोडबोले, दत्त गोदाम व लक्ष्मण गोदाम, सुनील कासारे संतोष गोदाम ,उत्तम गोदाम उमाकांत गोदाम यांच्या सहकार्याने समाज बांधवांच्या वतीने मीटिंग पार पडली.

रूम नंबर 07 – जिथे स्वप्नांना पंख मिळाले जगविख्यात एम्समधील माजी विद्यार्थ्यांची भावनिक अनुभूती

परळी / प्रतिनिधी काही ठिकाणे आपण फक्त पाहतो, पण काही ठिकाणे आपल्याला आतून स्पर्श करून जातात. महाराष्ट्र विद्यालय मोहा ही अशीच एक

उदार आंध्र प्रदेश येथील प्रख्यात एम्स रुग्णालयात वरिष्ठ सहयोगी प्राध्यापक म्हणून कार्यरत असलेल्या डॉ.संतोष बोकरे यांनी केले.

ग्रामीण भागात गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देणारी संस्था म्हणून केवळ वाचता नव्हे तर स्वया अर्थाने एक आदर्श नागरिक निर्माण करणारी शाळा म्हणून महाराष्ट्र शिक्षण संस्था मोहा संचलीत महाराष्ट्र विद्यालय मोहा याची प्रचिती समोर आली आहे. **पान 3 वर**

विद्यानिकेतन सीबीएससी शाळेत सामान्य ज्ञान स्पर्धला उत्स्फूर्त प्रतिसाद

परळी वैजनाथ (प्रतिनिधी) : विद्यानिकेतन सीबीएससी शाळेमध्ये सामान्यज्ञान स्पर्धा उत्साहपूर्ण वातावरणात यशस्वीरित्या पार पडली. या स्पर्धेमध्ये विद्यार्थ्यांनी मोठ्या

उत्साहाने व सक्रियपणे सहभाग नोंदवला. या स्पर्धेत इयत्ता पहिली ते सहावीच्या सर्व विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. स्पर्धेची पहिली फेरी (प्रथम फेरी) प्रत्येक वर्गात

महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळ

मधुमित्र' व 'मधुसखी' पुरस्कारासाठी 4 मे पर्यंत पुरस्कारांसाठी अर्ज करा

बीड , दि. 21 (जिमाका) : महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळाच्यावतीने सन 2026 साठी 'मधुमित्र' व 'मधुसखी' पुरस्कारांसाठी नामांकन मागविण्यात येत आहेत. मधमाशीपालन व्यवसायाला चालना देणे व मधपालकांना प्रोत्साहन देणे हा या उपक्रमाचा मुख्य उद्देश असून, गेल्या तीन वर्षांपासून ही योजना राबविण्यात येत आहे. तरी इच्छुकानी आपले

अर्ज दि. 4 मे 2026 पूर्वी संबंधित जिल्हा कार्यालयात सादर करावेत, असे आवाहन जिल्हा ग्रामोद्योग अधिकार्यांनी केले आहे. क्षेत्रात उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या यशस्वी मधपालकांना प्रथम, द्वितीय व तृतीय क्रमांकांने सन्मानित करण्यात येणार आहे. यातील एक पुरस्कार महिला मधमाळीसाठी राखीव आहे. पुरस्कारांची रक्कम अनुक्रमे प्रथम

रु. 11 हजार, द्वितीय रु. 7 हजार व तृतीय रु. 5 अशी आहे. दि. 20 मे 2026 रोजी जागतिक मधमाशी दिन निमित्त पुणे येथे आयोजित समारंभात पुरस्कारांचे वितरण करण्यात येणार आहे. नामांकन अर्ज मंडळाच्या www.mskvib.org या संकेतस्थळावर तसेच जिल्हा खादी ग्रामोद्योग कार्यालयात उपलब्ध आहेत. **पान 3 वर**

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती उत्साहात साजरी

दापोली वार्ताहर बेलोसे महाविद्यालयामध्ये दिनांक 14 एप्रिल 2026 रोजी भारतल डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची जयंती उत्साहात साजरी करण्यात आली. यावेळी प्रभारी प्राचार्य प्रा. सुरेश खरात यांच्या हस्ते डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. त्यानंतर त्यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन करताना सांगितले की, बाबासाहेबांच्या

कार्याचा परिचय आपणा सर्वांना आहेच; परंतु आपण आज ज्या उंचीवर पोहोचलो आहोत, त्यामागे त्यांच्या कार्याचा

मोठा वाटा आहे, हे विसरून चालणार नाही. तसेच त्यांनी पुढे असेही मत व्यक्त केले की, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी दिलेले विचार आणि मूल्ये आचरणगत आणून आपण मार्गक्रमण केले, तर आपले वैयक्तिक जीवन तसेच देशाचा सर्वांगीण विकास निश्चितपणे साध्य होईल. या कार्यक्रमास महाविद्यालयातील विविध विभागांचे प्रमुख, प्राध्यापक, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

इतिहास लेखन व आधुनिक संशोधन पद्धतीवर मार्गदर्शन संपन्न

परळी नवगण इतिहास विभाग व विद्यार्ता प्रकाशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने "इतिहास लेखन आणि आधुनिक संशोधन पद्धती" या विषयावर मार्गदर्शनपर व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. महाविद्यालय आणि प्रकाशन यांच्यामध्ये एम ओ यु करार झाल्याचेही यावेळी प्राचार्य डॉ आबासाहेब हांगे यांनी सांगितले. या कार्यक्रमास प्राध्यापक, **पान 3 वर**